

Bijlage 2. Evaluatie geur en veehouderij 2008 - 2012

Inleiding

De Wet geurhinder veehouderij (Wgv) biedt gemeenten de mogelijkheid een eigen geurbeleid te voeren en daarmee af te wijken van de wettelijke normen (binnen een in de wet vastgelegde bandbreedte). De gemeente Reusel-De Mierden heeft daarvan gebruik gemaakt en een geurgebiedsvisie opgesteld. Op grond van de geurgebiedsvisie zijn in 2008 andere geurnormen in Verordening geurhinder en veehouderij vastgesteld. Deze verordening is op 1 juni 2008 in werking getreden en op 22 september 2009 gewijzigd. Op grond van de verordening moeten veehouderijen momenteel voldoen aan de volgende geurnormen voor de maximale geurbelasting op geurgevoelige objecten (o.a. woningen):

- van 1 odour unit gelegen in de woonkern Reusel;
- van 2 odour units (ou_E/m^3) gelegen in de woonkern Hooge Mierde, woonkern Lage Mierde, woonkern Hulsel;
- van 7 odour units (ou_E/m^3) gelegen in het extensiveringsgebied wonen, de plangebieden voor woningbouw en ruimte voor ruimte en de bufferzone van 500 meter van woonkern Reusel;
- van 10 odour units (ou_E/m^3) gelegen in het industrieterrein Kleine Hoeven.

Doel van de opdracht

Het doel van de opdracht is om huidige geurnormen op grond van de door de gemeenteraad vastgestelde gebiedsvisie en Verordening geurhinder en veehouderij te evalueren. Uit de evaluatie moet het nut en de noodzaak van andere normen blijken. De *evaluatie* is gebaseerd op:

- een vergelijking van de huidige geursituatie met die in 2008 (waarnemen van veranderingen in de geurbelasting);
- een knelpuntenanalyse als gevolg van de geurbelasting onder de aanname dat de veehouderijen de beschikbare ruimte op het bouwvlak opvullen door uitbreiding van het aantal dieren, zover de huidige geurnormen dit toelaten;

Naast bovenstaande analyse van de geursituatie is op grond van nieuwe inzichten uit de GGD leefbaarheids monitor in deze evaluatie ook de relatie geurbelasting en hinder ten het licht gehouden.

Werkwijze

De geursituaties zijn berekend met V-stacks-gebied. Hiermee wordt de achtergrondgeurbelasting (cumulatie) bepaald. In een Gis omgeving zijn de resultaten van de geurberekening op geurkaarten in beeld gebracht.

Voor deze evaluatie is gebruik gemaakt van het vergunningbestand uit 2008 en het vergunningbestand van oktober 2012. Het vergunningbestand 2008 is aangemaakt voor de gebiedsvisie en verordening in 2008. Dit is feitelijk een herberekening van de geursituatie van destijds en is noodzakelijk omdat in juni 2010 een nieuwe versie van V-Stacks-gebied (het verspreidingsmodel) is uitgekomen. Het vergunningbestand 2012 is aangepast aan de stoppende bedrijven. Dit wil zeggen dat de veehouderijen waarvan bekend is dat zij op korte termijn de bedrijfsvoering beëindigen uit het vergunningbestand zijn verwijderd.

Voor de knelpunten analyse zijn twee scenario's doorgerekend. Eén scenario (C) met de aanname dat de veehouderijen het beschikbare bouwblok geheel opvullen en daarvoor nieuwe stallen bouwen. Het andere scenario (D) is doorgerekend onder de aanname dat de veehouderijen op grond van de Verordening Ruimte een bouwblok kunnen aanvragen tot een maximum van 1,5 ha. Dit wil zeggen dat aangenomen is dat een veehouder met een bouwblok kleiner dan 1,5 ha deze kan opvullen tot

een maximum van 1,5 ha. Voor veehouderijen met een bouwblok groter dan 1,5 ha is uitgegaan van opvullen tot het maximum van het huidige beschikbare bouwblok.

Op grond van de Verordening stikstof en Natura 2000 geldt dat bij nieuwbouw van stallen een ammoniakemissie reductie moet worden behaald van 85%. Aangenomen is dat dit leidt tot een geurreductie van 30% bij toepassing van een chemische luchtwasser. Dit is de slechtst presenterende luchtwasser wat betreft geurreductie en leidt niet tot een mogelijk overschatting van de geurreductie. De geurreductie van 30% is toegepast bij de scenario's C en D voor het opvullen van het bouwblok met nieuwe stallen.

Bij bovenstaande geursituaties is uitgegaan van de huidige geurnormen zoals deze zijn vermeldt in de inleiding.

Samenvatting van de resultaten van de evaluatie

Uit de vergelijking van de geursituatie van 2008 met die van 2012 blijkt dat de geuremissie van veehouderijen in de afgelopen 4 jaar is toegenomen. Dit betekent dat de achtergrondbelasting (cumulatief) in 2012 hoger is dan die in 2008. Dit heeft geleid tot een hogere druk op het woon- en leefklimaat op de woonkern Reusel, met name in het Noordoosten, oosten en zuiden. Daarbij moet worden opgemerkt dat de woon- en leefklimaat op grond van de beoordeling van de geurhinderrelaties als redelijk goed zijn te beschouwen, waarbij de geurhinderrelaties zijn gehanteerd zoals deze worden beschreven in bijlage 6 en 7 van de handreiking bij de Wgv .

Wanneer de veehouderijen het bouwblok opvullen (scenario's C en D) dan kan de geuremissie en de geurbelasting in de toekomst nog toenemen. Dit is een worstcase situatie welke slechts aangeeft dat de geursituatie en daarmee het woon- en leefklimaat in de toekomst (lokaal) kan verslechteren ten opzichte van de huidige situatie. Zoals gezegd is bij de evaluatie tot zover uitgegaan van de geurhinderrelaties zoals deze worden beschreven in bijlage 6 en 7 van de handreiking bij de Wgv.

Dit neemt niet weg dat de gemeente de afgelopen jaren klachten heeft ontvangen over geurhinder en (intensieve) veehouderij. Uit het rapport "Geurhinder door veehouderijen in Reusel-de Mierden 2008-2010, analyse naar aanleiding van geurklachten" (SRE Milieudienst, 8 juli 2011) blijkt er geen eenduidige verklaring voor de geurklachten te zijn. In het rapport worden een aantal mogelijke verklaringen aangedragen, zoals het gebruik van brijvoer, piekbelastingen en een andere geurhinderrelatie dan op grond van handreiking bij de Wgv aan de orde is. Wat dit laatste betreft wordt in het rapport het volgende opgemerkt: "De mogelijke verklaring is de concentratie van de veehouderij in het gebied. Individuele geurcontouren overlappen elkaar en vormen als het ware één grote contour. Dit heeft tot gevolg dat de omgeving (omwonenden) een grote geurpluim van afkomstig van meerdere stallen en bedrijven ontvangen. Van welke stal of bedrijf de geur afkomstig is, is door de ontvangers (omwonenden) niet meer te onderscheiden. Er is in zekere zin van een continue geurbelasting (geen pieken maar een geurdeken). Hierbij past niet de dosiseffectrelatie voor meerdere stallen (achtergrondbelasting), want bij dan zou de ontvanger voor het merendeel van de tijd wel kunnen onderscheiden waar de geur van afkomstig is. Bijvoorbeeld als stallen oostelijk, westelijk en noordelijk van een ontvanger liggen en de ontvanger niet continue door alle stallen wordt gehinderd. In het geval van Reusel zal de geurhinder die het gevolg is van meerder stallen en bedrijven (bijvoorbeeld zuidelijk van Reusel) moeten worden beoordeeld als zijnde een belasting door één bron: dus als voorgrondbelasting. Dit betekent dat de beoordeling van het woon- en leefklimaat geheel anders wordt. In 2010 is de achtergrondbelasting (meerdere bedrijven en stallen) op de woonkern Reusel 7,6 odour units, met een spreiding van 4 - 28 odour units. Wanneer deze wordt zo als gebruikelijk wordt beoordeeld als achtergrondbelasting dan komt dit overeen met een redelijk goed woon- en leefklimaat. Maar beoordelen we deze geurbelasting als één bron situatie zoals hierboven is beredeneerd, dan komt de waarde van 7,6 odour units overeen met een matig woon- en leefklimaat. Rekening houdend met de spreiding kan op bepaalde locaties in Reusel de geurbelasting dan als slecht worden beoordeeld".

In de vierjaarlijkse leefbaarheidsenquête GGD leefbaarheidsmonitor wordt bevestigd dat de beleving van geurhinder uit veehouderijen anders is dan de geurhinderrelaties die tot heden zijn gebruikt bij het opstellen van de geurgebiedsvisie voor de gemeente Reusel-De Mierden. Met ander woorden, de

geurhinderrelaties uit de bijlagen 6 en 7 uit de handreiking bij de Wgv sluiten niet aan op de geurhinderbeleving van burgers in de gemeente. Dit heeft de SRE Milieudienst in een bijeenkomst met de gemeente op 5 december 2012 inzichtelijk gemaakt. Deze nieuwe inzichten worden in januari uitgewerkt naar een passende beoordelingskader voor de relatie geurbelasting en geurhinder voor de gemeente.

Geconcludeerd mag worden dat het voorgaande zal leiden tot een scherpere en meer reële beoordeling van het woon- en leefklimaat. Dit wil zeggen dat bij lagere geurbelastingen dan tot nu toe het geval was, geoordeeld zal worden dat er sprake is van een matig of slecht woon- en leefklimaat. Ook betekent dit dat de waarde voor een acceptabel woon- en leefklimaat lager zal zijn dan de 10 odour units die nu in de gebiedsvisies als streefwaarde wordt gehanteerd.

Vervolg op de evaluatie: geurgebiedsvisie

Gelet op de resultaten van de evaluatie en de nieuwe inzichten die zullen leiden tot een scherpere beoordeling van het woon- en leefklimaat, kan gesteld worden dat geurbelasting van veehouderijen nu en in de toekomst (bij opvullen bouwblok) tot knelpunten leiden met betrekking tot geurhinder en woon- en leefklimaat. Dit is aanleiding om een te zoeken naar nieuwe geurnormen. De nota Plattelandsontwikkeling van de gemeente geeft daarvoor de uitgangspunten mee: de geurbelasting (cumulatie) mag niet toenemen, maar zal in de toekomst moeten afnemen. Bij het opstellen van een geurgebiedsvisie wordt daarom gezocht naar normen die een standstil van de geurbelasting (cumulatief) bewerkstelligen. Omdat daarmee geen substantiële vermindering van de geurbelasting wordt bereikt, worden in de gebiedsvisie voorstellen voor aanvullend geurbeleid aangedragen. Daarbij moet worden gedacht aan het gebruik maken van de emissiereductie die kan worden behaald bij stoppende bedrijven, het gebruik maken van actualisatieverplichting voor het toepassen van de best beschikbare technieken en het opnemen van voorschriften in het bestemmingsplan (ontwikkeling op het bouwvlak is mogelijk onder voorwaarde dat de geurbelasting vermindert).

Noot.

Een nieuw beleid moet in samenhang met de actualisatie van het bestemmingsplan worden ontwikkeld en in maart 2013 door de gemeenteraad worden voorgelegd aan de gemeenteraad. Voor het bestemmingsplan en de gewenste ruimtelijke ontwikkeling (o.a. woningbouw) is de relatie met de geurnormen, de geurcontouren en de gewenste bescherming van burgers een belangrijk aandachtspunt. Als gevolg van de Q-koorts affaire maken burgers, politiek en bestuur zich zorgen over de geurbelasting en de volksgezondheid. Nationale regelgeving voor gezondheid en veehouderij ontbreekt nog. Het advies van de Gezondheidsraad is op 30 november 2012 beschikbaar gekomen. Dit advies biedt geen concreet toetsingskader voor gezondheidsaspecten en veehouderij. Wel wordt gewezen op het gemeentelijk geurbeleid om de geurbelasting van veehouderijen naar de omgeving te verminderen. Het hiervoor geschetste vervolg op de evaluatie en het opstellen van een nieuwe gebiedsvisie is in lijn met het advies van de Gezondheidsraad.